

Fizetéseképtelenségi eljárások Finnországban

Az adós fizetéseképtelen, amennyiben adósságait azok esedékességekor nem csak átmeneti jelleggel nem tudja megfizetni. Az alábbiakban fizetéseképtelenségi eljárásnak nevezzük azokat az eljárásokat, amelyek az adós minden adósságára egyidejűleg vonatkoznak.

Finnországban három különböző fizetéseképtelenségi eljárást különböztetünk meg: a felszámolási eljárást, a vállalkozások szerkezetátalakítását és a magánszemélyek adósságainak rendezését. A felszámolási eljárást a csődtörvény (*Konkurssilaki* 120/2004) szabályozza, amely 2004. szeptember 1-jén lépett hatályba. A vállalkozások szerkezetátalakításáról szóló törvény (*Laki yrityksen saneerauksesta* 47/1993) és a magánszemélyek adósságainak rendezéséről szóló törvény (*Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä* 57/1993) 1993. február 8-án léptek hatályba.

A felszámolási eljárás egy olyan felszámolásra irányuló eljárás, amelynek célja az adós vagyonának értékesítése és a bevétel hitelezők közötti felosztása. A vállalkozások szerkezetátalakítása és a magánszemélyek adósságainak rendezése olyan átszervezésre irányuló intézkedések, amelyek az adós pénzügyi nehézségeinek leküzdését szolgálják.

Az adós emellett megállapodhat a hitelezőivel is adósságainak megfizetéséről, és a hivatalos fizetéseképtelenségi eljárásokon kívül más megoldást is választhat. Mindazonáltal nincsenek olyan jogi rendelkezések, amelyek az önkéntes alapon létrejött megállapodásokat szabályozzák, így a továbbiakban nem részletezzük ezeket.

Az alábbiakban a fent említett fizetéseképtelenségi eljárások főbb jellemzőinek leírása található.

1 Ki ellen indítható fizetéseképtelenségi eljárás?

Felszámolási eljárás

A felszámolási eljárás hatálya általános, ami azt jelenti, hogy mind természetes, mind jogi személyekkel szemben megindítható. Jogi személlyel szemben a nyilvántartásból való törlés vagy megszüntetés esetén is indítható felszámolási eljárás. Az elhunyt személy vagyonával vagy a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonnal szemben is indítható felszámolási eljárás.

Szerkezetátalakítás

Bármely gazdasági tevékenységet végző vállalkozás, akár gazdasági társaság, magánvállalkozás vagy önálló vállalkozó esetében helye van szerkezetátalakítási eljárásnak.

Mindazonáltal bizonyos vállalkozások, például a különös szabályozás és felügyelet hatálya alá tartozó hitel- és biztosítóiintézetek esetében nincs helye szerkezetátalakítási eljárásnak.

Adósságrendezés

Adósságrendezésre csak természetes személy esetében van lehetőség. A magánvállalkozást folytató, illetve közkereseti társaság tagjaként vagy betéti társaság belfogójaként üzleti tevékenységet végző természetes személy esetében bizonyos feltételek mellett ugyancsak helye lehet adósságrendezésnek.

2 Mik a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának feltételei?

Mindhárom fizetéseképtelenségi eljárás megindításának előfeltétele, hogy az adós fizetéseképtelen. Az adós fizetéseképtelen, amennyiben adósságait azok esedékességekor nem csak átmeneti jelleggel nem tudja kifizetni.

A szerkezetátalakítási eljárás akkor is megindítható, ha az adósnál csak a fizetéseképtelenség veszélye áll fenn.

Felszámolási eljárás

Az adós vagy a hitelező nyújthat be felszámolási eljárás megindítása iránti kérelmet. A felszámolási eljárás megindításának elsődleges feltétele az adós fizetéseképtelensége. A csődtörvény fizetéseképtelenségi vélelmeket állít fel a fizetéseképtelenség megállapításának megkönnyítése érdekében; azt az adóst, aki ezeknek a vélelmeknek megfelel, ellenkező bizonyításig fizetéseképtelennek kell tekinteni.

Az adóst fizetéseképtelennek kell tekinteni, amennyiben

az adós a fizetéseképtelenségét bejelenti, és e nyilatkozat elutasításának nincs különös alapja;

az adós beszüntette a kifizetéseit;

a felszámolási eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását megelőző hat hónapban végrehajtási eljárásban megállapították, hogy az adós a követelést nem tudja teljes egészében teljesíteni; vagy

az adós, aki köteles vagy a felszámolási eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását megelőző évben köteles volt könyvelést vezetni, a fizetési felszólítás kézhezvételét követő egy héten belül nem fizette meg a hitelező egyértelmű és esedékes követelését.

A hitelező a felszámolási eljárás megindítása érdekében kérelmet nyújthat be, amennyiben az adóssal szemben fennálló követelése bírósági határozaton vagy más végrehajtható okiraton, az adós által aláírt és nyilvánvaló indokolással nem vitatott kötelezettségvállaláson alapul, vagy egyébként egyértelmű. A követelt összegnek nem kell késedelmesnek lennie. A fizetéseképtelenségi eljárás megindításának nem jelentős összegű és biztosított hitelezői követelés alapján történő kezdeményezése esetén korlátozások érvényesülnek.

A felszámolási eljárás akkor indul, amikor a bíróság megállapította az adós fizetéseképtelenségét. Ezzel egyidejűleg a bíróság felszámolót jelöl ki. A felszámolási eljárás megindításakor az adós elveszíti a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon feletti rendelkezési jogát.

A felszámolói feladata, hogy a hitelezőket a felszámolási eljárás megindításáról értesítse. A fizetéseképtelenségi eljárásról szóló (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti külföldi hitelezőt a rendelet rendelkezései alapján kell értesíteni.

A felszámolási eljárás megindítását emellett feljegyzik többek között a felszámolási- és szerkezetátalakítási eljárások nyilvántartásában, a cégjegyzékben, az ingatlan- és jelzálog-nyilvántartásban, a hajórajstomban, az építés alatt álló hajók nyilvántartásban, a légi jármű-nyilvántartásban, az üzleti jelzálog-nyilvántartásban, a gépjármű- és gépjárművezetői nyilvántartásban és az értékpapír nyilvántartásban is.

A kerületi bíróságnak (*kärjäoikeus*) a felszámolási eljárás megindítását elrendelő vagy a felszámolási eljárás megindítása iránti kérelmet elutasító határozata fellebbezéssel megtámadható a másodfokú bíróság előtt.

Szerkezetátalakítás

Szerkezetátalakítási eljárás iránti kérelmet az adós vagy a hitelező nyújthat be. A hitelező által kezdeményezett szerkezetátalakítási eljárás megindításához nem szükséges az adós jóváhagyása. A legtöbb kérelem az adóssoktól származik.

Szerkezetátalakítási eljárás indulhat, ha az adós fizetéképtelen, és a szerkezetátalakítási eljárás megindításának nincs jogi akadálya. Akadály áll fenn például abban az esetben, ha valószínű, hogy a szerkezetátalakítási program nem fogja orvosolni a fizetéképtelenséget, vagy hogy az adós vagyona nem fedezi a szerkezetátalakítási eljárás költségeit. A szerkezetátalakítási eljárás akkor is indítható, ha az adósnál a fizetéképtelenség közvetlen veszélye áll fenn. A fizetéképtelenség közvetlen veszélyén alapuló szerkezetátalakítási eljárás a hitelező kérelme alapján csak akkor indítható, ha a követelés jelentős pénzügyi érdeket érint. Szerkezetátalakítási eljárást emellett legalább két olyan hitelező indíthat, akik követeléseinek együttes összege eléri az adós ismert adósságainak legalább egyötödét, és ők az adóssal együttesen nyújtanak be kérelmet, vagy kijelentik, hogy támogatják az adós kérelmét.

A szerkezetátalakítási eljárás megindításának joghatásai az eljárást megindító határozat napjával állnak be. A kérelem benyújtását követően, az eljárás megindítását megelőzően a bíróság a kérelmező vagy az adós kérelmére megtilthatja az adósságok és azok biztosítékainak kifizetését, az adósságok behajtását és a lefoglalást, illetve más végrehajtási intézkedéseket.

A felszámoló feladata, hogy a hitelezőket értesítse az eljárás megindításáról. A szerkezetátalakítási eljárás megindításáról emellett bizonyos hatóságokat is értesítenek, illetve azt többek között bejegyzik a felszámolási- és szerkezetátalakítási eljárások nyilvántartásába, a cégjegyzékbe és az ingatlan- és jelzálog-nyilvántartásba is.

A kerületi bíróságnak a szerkezetátalakítási eljárás megindítását elrendelő vagy a szerkezetátalakítási eljárás megindítása iránti kérelmet elutasító határozata fellebbezéssel megtámadható a másodfokú bíróság előtt.

Adósságrendezés

Adósságrendezési eljárás az adós kérelmére indítható. Az adósságrendezési eljárás megindításának feltétele az adós fizetéképtelensége és az adósságai időben történő megfizetése képessége várható javulásának hiánya. A fizetéképtelenség legfőbb okának olyan, az adós fizetőképességét jelentősen csökkentő tényezőnek kell lennie, amelyet a megváltozott körülmények, például betegség, és nem elsősorban az adós hibája okoztak. Adósságrendezésre lehetőség van emellett akkor is, ha az egyébként kellőképpen indokolt az adós adósságainak és egyéb kötelezettségeinek az ezek megfizetésére vonatkozó képességéhez viszonyított mértékére tekintettel. Az adós fizetőképességének értékelése során többek között az adós vagyonát, jövedelmét és keresőképességét veszik figyelembe.

Az adósságrendezési eljárással szemben nem állhat fenn jogi akadály (például az adósság jogsértésen alapul, vagy az adósság hanyagság vagy felelőtlenesség következtében keletkezett). Mindazonáltal az akadály ellenére adósságrendezési eljárás indítható, amennyiben az kellőképpen indokolt. Ebben az esetben különös tekintettel kell lenni az adósnak az adósság visszafizetése érdekében tett intézkedéseire, a kötelezettségek teljesítési határideje óta eltelt időre és az adós egyéb körülményeire, illetve az adósságrendezés jelentőségére az adós és a hitelezők szempontjából.

Nem indítható adósságrendezési eljárás, ha az adós átmenetileg fennálló indok alapján nem rendelkezik pénzeszközökkel, vagy ha az adós ilyen okból nem képes adósságainak nem jelentéktelen részét a rendelkezésre álló forrásokból fedezni.

Az adósságrendezési eljárás megindításának joghatásai az eljárást megindító határozat meghozatalának napjával állnak be. A kérelem benyújtását követően, az eljárás megindítását megelőzően a bíróság a kérelmező vagy az adós kérelmére ideiglenesen megtilthatja az adósságok és azok biztosítékainak kifizetését, az adósságok behajtását és a lefoglalást, illetve más végrehajtási intézkedéseket.

3 Mely a vagyontárgyak képezik a fizetéképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét? Miként kezelik az adós által a fizetéképtelenségi eljárás megindítását követően szerzett vagy rá háramló vagyontárgyakat?

Felszámolási eljárás

Az adós a felszámolási eljárás megindításakor meglévő és a felszámolás eljárás lezárásáig megszerzett vagyona képezik a fizetéképtelenségi eljárás alá vont vagyont. A fizetéképtelenségi eljárás alá vont vagyonból származó bevételek, valamint a felszámolási eljárás alá vont vagyon visszaszerzéséről szóló törvény (*Laki takaisinsaannista konkurssipesään* 758/1991) szerint vagy egyéb alapon behajtható eszközök is a fizetéképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képezik.

Főszabály szerint a lefoglalás alá nem vonható eszközök nem tartoznak a fizetéképtelenségi eljárás alá vont vagyonba. Emellett a természetes személy által a felszámolási eljárás megindítását követően megszerzett eszközök vagy megkeresett jövedelem sem tartoznak a fizetéképtelenségi eljárás alá vont vagyonba.

Szerkezetátalakítás

Szerkezetátalakítási eljárásban az adós számára szerkezetátalakítási programot készítenek. A programnak tartalmaznia kell többek között az adós pénzügyi helyzetéről, azaz a vagyonáról, tartozásairól és egyéb kötelezettségeiről készült kimutatást. A szerkezetátalakítási programot az adósnak az eljárás alatt meglévő teljes vagyona alapján kell elkészíteni. Visszaszerzésre is lehetőség van: azon ügyletek tekintetében, amelyek esetében felszámolási eljárás esetén is lehetőség van az eredeti állapot visszaállítására, a szerkezetátalakítási eljárásban is megtehető ez ugyanazon az alapon, mint amilyen alapon a felszámolási eljárásban.

Kivételes körülmények között lehetséges ugyan a jóváhagyott szerkezetátalakítási program módosítása, az egyes hitelezők számára teljesítendő kifizetések összegét már nem lehet a program módosításával megemlíni. Mindazonáltal az adósnak a szerkezetátalakítási program jóváhagyását követően szerzett vagyona alapot szolgáltathat a hitelezők számára kiegészítő kifizetések követelésére. Az adós a programban meghatározott kiegészítő kifizetések teljesítésére kötelezhető, ha pénzügyi helyzete jobbnak bizonyul a program elkészítésekor fennállóhoz képest. Kiegészítő kifizetés akkor követelhető, ha fennáll e kifizetések követelésének jogalapja. A követelést a zárójelentés bíróság elé terjesztését követő egy éven belül kell a bírósághoz benyújtani.

Adósságrendezés

Az adósságrendezési eljárás során az adós számára a fizetőképességéhez igazodó kifizetési ütemtervet hagynak jóvá. Az adós fizetőképességének értékelése során figyelembe kell venni többek között az adós vagyonának felszámolásából befolyó összegeket, az adós jövedelmét és keresőképességét, a szükséges megélhetési költségeket és a tartásra fordítandó összegeket. Az adósságrendezés során az adós szükséges megélhetési költségeit és a tartásra fordítandó összegeket meghaladó jövedelmét, illetve az adós alapvető szükségleteinek körébe nem tartozó egyéb vagyonát az adósságok kiegyenlítésére kell fordítani. Az adós alapvető szükségleteinek körébe tartozó vagyonnak minősülnek többek között az adós saját használatú lakása, az abban lévő bútorok, ésszerű mértékig, valamint az adós személyes tárgyai és munkaeszközei, az ésszerűen szükséges mértékig. Az adós alapvető szükségleteinek körébe tartozó vagyon csak a törvényben meghatározott esetekben értékesíthető.

Emellett a kifizetési ütemterv arra kötelezheti az adóst, hogy a kifizetési ütemterv ideje alatt megszerzett további jövedelmére vagy vagyonára tekintettel kiegészítő kifizetést teljesítsen. Az adós a kifizetési ütemterv ideje alatt ajándékozással és egyéb egyszeri kifizetés útján szerzett bevételének meghatározott részét köteles megfizetni a hitelezők részére. Amennyiben az adós bevétele meghaladja a kifizetési ütemtervben meghatározott bevételt, az adóst kötelezhetik, hogy az ezt meghaladó jövedelmének meghatározott részét a hitelezők részére fizesse meg.

4 Milyen jogok illetik meg az adóst, illetve a fizetéképtelenségi szakértőt?

Felszámolási eljárás

A fizetéképtelenség megállapítása a bíróság hatáskörébe tartozik. A bíróság emellett kijelöli a felszámolót is. Felszámolóként kijelölhető minden olyan személy, aki a kijelölést elfogadja, rendelkezik a feladatok elvégzéséhez szükséges képességgel, készségekkel és gyakorlattal, és a feladatok elvégzésére egyébként alkalmas. A felszámoló nem állhat az adóssal vagy a hitelezővel olyan kapcsolatban, amely az adóssal szembeni függetlenségét vagy a

hitelezőkkel szembeni pártatlanságát, illetve a feladatainak megfelelő ellátására való képességét veszélyeztetné. Jogi személy nem jelölhető ki felszámolóként.

A felszámolóknak központi szerepe van a vagyon kezelésében a felszámolási eljárás során. A felszámoló feladatai közé tartozik a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon képviselése, a vagyon folyó kezelésének ellenőrzése, a vagyonleltár és az adósjelentés összeállítása, a követelések bejelentésének fogadása, valamint a kifizetések tervezett és végleges jegyzékének elkészítése. A felszámoló ellátja ezenkívül a vagyon kezelésével és értékesítésével, valamint a kifizetésekkel kapcsolatos feladatokat is.

A felszámolási eljárás megindításakor az adós elveszíti a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon feletti rendelkezési jogát. Az adósnak együtt kell működnie annak érdekében, hogy a felszámolási eljárás lezárulhasson. Az adós köteles minden olyan információt megadni a felszámoló részére, amely a vagyonleltár elkészítéséhez és igazolásához szükséges. Az adósnak joga van a vagyonra vonatkozó tájékoztatáshoz, a hitelezői gyűlésen való részvételhez és a döntéshozatali igénylő ügyekben álláspontjának kifejtéséhez.

Szerkezetátalakítás

A vállalkozás szerkezetátalakítására irányuló eljárás megindításakor a bíróság csődgondnokot jelöl ki. A csődgondnoknak nagykorú, jó hírnevű, fizetéseképtelenségi eljárás alatt nem álló, teljes jog- és cselekvőképességgel rendelkező személynek kell lennie. Emellett rendelkeznie kell a tisztség betöltéséhez szükséges képességgel, készségekkel és tapasztalattal is. A csődgondnok nem állhat az adóssal vagy bármely hitelezővel olyan kapcsolatban, amely az adóssal szembeni függetlenségét vagy a hitelezőkkel szembeni pártatlanságát veszélyeztetné. Jogi személy nem jelölhető ki csődgondnoknak. A csődgondnok felelős a szerkezetátalakítás eljárás céljának megvalósításáért és a hitelezők érdekeinek védelméért. A csődgondnok jelentést készít az adós eszközeiről és kötelezettségeiről, és javaslatot tesz a szerkezetátalakítási programra vonatkozóan (más felek mint az adós is jogosultak a szerkezetátalakítási programra vonatkozó saját javaslatuk elkészítésére). A csődgondnok emellett felügyeli az adós tevékenységét.

A bíróság hitelezői választmányt jelölhet ki, amely ellátja a hitelezők képviselői, és a feladatainak teljesítésében a csődgondnokot segítő tanácsadó testületként jár el. Nem kerül sor választmány kijelölésére, ha ez a hitelezők alacsony száma vagy más ok miatt szükséges.

Az adós törvény eltérő rendelkezése hiányában megtartja a vagyona és tevékenysége feletti rendelkezési jogot. Mindazonáltal az eljárás megindítását követően az adós csak a csődgondnok hozzájárulásával vállalhat például új adósságot, kivéve, ha az adósság az adós rendes tevékenységéhez kapcsolódik, és annak összege és feltételei nem rendkívüliek. A csődgondnok vagy a hitelező kérelmére az adós rendelkezési joga más módon is korlátozható, ha fennáll annak a veszélye, hogy az adós a tevékenységével sérti vagy veszélyezteti a hitelezők érdekeit. Az adós köteles a bírósággal, a csődgondnokkal és a hitelezői választmánnyal együttműködni és részükre tájékoztatást adni.

Főszabályként az adós továbbra is jogosult eljárás jogát gyakorolni a folyamatban lévő vagy jövőbeli bírósági eljárásokban, kivéve, ha a csődgondnok úgy dönt, hogy az adós eljárás jogát ő maga gyakorolja.

Adósságrendezés

Szükség esetén a bíróság csődgondnokot jelölhet ki az adósságrendezés során az adós pénzügyi helyzetének tisztázása, vagyonának felszámolása vagy egyébként az adósságrendezés végrehajtása céljából. A csődgondnoknak nagykorú, jó hírnevű, a kijelölést elfogadó, fizetéseképtelenségi eljárás alatt nem álló, teljes jog- és cselekvőképességgel rendelkező személynek kell lennie. Emellett rendelkeznie kell a tisztség betöltéséhez szükséges képességgel, készségekkel és tapasztalattal is. A csődgondnok nem állhat az adóssal vagy bármely hitelezővel olyan kapcsolatban, amely az adóssal szembeni függetlenségét vagy a hitelezőkkel szembeni pártatlanságát veszélyeztetné. Jogi személy nem jelölhető ki csődgondnoknak.

Kijelölése esetén a csődgondnok feladata a kifizetési ütemterv tervezetének elkészítése és a bíróság által rábízott egyéb feladatok elvégzése. A kifizetési ütemterv tervezetének elkészítése során a csődgondnok tárgyal az adóssal és a hitelezőkkel, ellátja őket az adósságrendezéssel kapcsolatos szükséges információkkal, és lehetőséget biztosít számukra a kérelemmel és a kifizetési ütemterv tervezetével kapcsolatos álláspontjuk benyújtására. Csődgondnok annak érdekében is kijelölhető, hogy az adós vagyonának felszámolását elvégezze, illetve a felszámolásból befolyt összegeket a hitelezők felé kifizesse. Amennyiben nem kerül sor csődgondnok kijelölésére, a kifizetési ütemterv tervezetét az adós készíti el. Az adósságrendezési eljárás megindítása a bíróság hatáskörébe tartozik. Emellett a bíróság feladata a kifizetési ütemterv jóváhagyása is.

Az adós megőrzi a vagyona feletti tulajdon- és birtokjogot. Mindazonáltal az adós minden olyan vagyontárgyát, amely nem minősül az adós alapvető szükségleteinek körébe tartozónak, az adósságok fedezésére kell fordítani. Az adós köteles a bíróságot, a hitelezőket és – kijelölés esetén – a csődgondnokot az adósságrendezéssel kapcsolatos minden szükséges információval ellátni. Az adós kötelezettsége továbbá, hogy együttműködjön az adósságrendezés megfelelő végrehajtása érdekében.

5 Milyen feltételek alapján lehet beszámításokat igényelni?

Felszámolási eljárás

Bizonyos kivételektől eltekintve a hitelezőnek jogában áll a felszámolási eljárásban érvényesítendő követelését az adóssal szemben a felszámolási eljárás megindításakor fennálló tartozásába beszámítani akkor is, ha az adóssal szembeni tartozás vagy a követelés még nem esedékes. A beszámítási jog nem alkalmazható olyan követelés tekintetében, amely alapján a hitelező nem jogosult a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonból történő kifizetésre, vagy amely más követelésekhez képest hátrébb áll a rangsorban. A hitelező köteles a beszámítás alapját képező követelésről tájékoztatást adni.

Szerkezetátalakítás

Az adósságbehajtás tilalma ellenére a hitelezőnek jogában áll követelését az adóssal szemben az eljárás megindításakor fennálló tartozásába beszámítani, a felszámolási eljárásban érvényesülővel azonos feltételek mellett. A beszámításról szóló értesítést a csődgondnoknak is kézbesíteni kell.

A beszámítási jog nem vonatkozik a hitelintézet által az intézetnél az adós által letétbe helyezett pénzeszközökkel szemben a behajtási tilalom életbe lépésétől vagy azt követően történő beszámításra, illetve azokra a pénzeszközökre, amelyek ez időben az adós számlájára történő átutalás céljából vannak a hitelintézetnél, amennyiben a számla kifizetésekre használható.

Adósságrendezés

Az adósságrendezési eljárás megindítását követően az adóssal szemben a kifizetési tilalom alatt álló adósság behajtását vagy ezen adósság kifizetésének biztosítását célzó semmilyen intézkedés nem alkalmazható. A behajtási tilalom az adós követelése és hitelező felé fennálló tartozásai közötti beszámításra is vonatkozik. E tilalom nem vonatkozik ugyanakkor az adók beszámítására.

6 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás azokra a hatályos szerződésekre, amelyekben az adós szerződő fél?

Főszabály szerint a fizetéseképtelenségi eljárással nem érintett követelést tartalmazó szerződések minden fizetéseképtelenségi eljárásban változatlan formában érvényesek maradnak.

Felszámolási eljárás

Amennyiben a felszámolási eljárás megindításakor az adós olyan szerződést nem teljesített, amelynek szerződő fele, a másik szerződő félnek nyilatkozatot kell kérnie arról, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonnak kelle fedeznie a szerződés teljesítését. Amennyiben a nyilatkozat szerint e vagyonnak kell fedeznie a szerződés teljesítését, és a szerződés teljesítése szempontjából az megfelelő biztosítékot nyújt, a szerződést nem lehet felmondani. Mindazonáltal a másik szerződő fél felmondhatja a szerződést, ha a szerződés személyes jellegű, vagy más különös oka van annak, hogy a másik fél nem maradhat a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyont érintő szerződéses jogviszonyban.

Ha a munkáltatót fizetéseképtelennek nyilvánítják, a munkaszerződést bármelyik fél annak időtartamától függetlenül felmondhatja. A felmondási idő 14 nap, függetlenül attól, hogy mennyi lenne rendes esetben. A fizetéseképtelenség időtartamára esedékes bérfizetést a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyontól teljesítik.

A fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon a kereskedelmi lízingszerződésből származó bérleti díjra is kiterjed minden olyan időszakban, amely alatt a helyiséget e vagyonnal összefüggésben használják, még akkor is, ha e vagyonnal összefüggésben nem vállaltak felelősséget a lízingszerződésből fakadó kötelezettségek teljesítéséért. Ha e vagyonnal összefüggésben legalább egy hónapos határidőn belül nem értesítették a bérbeadót arról, hogy vállalják a felelősséget a lízingszerződésből származó kötelezettségek teljesítéséért a felszámolási eljárás megindítását követően, a bérbeadónak jogában áll felmondani a bérleti szerződést.

Ha az ingó vagyon átruházásáról szóló szerződés értelmében a tulajdonjog fenntartási vagy visszaszolgáltatási záradék a vételár megfizetésekor hatályát veszti, a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyontól teljesíthető a szerződés az eladó értesítésével és a fennmaradó vételár késedelmi kamatokkal együtt történő megfizetésével az eredeti feltételek szerint. Az értesítést és a vételár megfizetését észszerű határidőn belül teljesíteni az eladó kérésére vagy a vagyontárgy visszaszolgáltatásakor.

Az egyedi ügyletek is sor kerülhet az eredeti állapot helyreállítására a felszámolási eljárás alá vont vagyon visszaszerzéséről szóló törvényben meghatározott visszatérítési indokok alapján.

Szerkezetátalakítás

A szerkezetátalakítási eljárás megindítása törvény eltérő rendelkezése hiányában nincs hatással az adós fennálló kötelezettségvállalásaira.

Azt a bérleti vagy lízingszerződést, amelyben az adós a bérlő, az adós a felmondásra vonatkozó értesítés kézbesítésétől számított két hónapos felmondási idővel felmondhatja a szerződés időtartamára vagy az értesítés kézbesítésére vonatkozó bármely feltételtől függetlenül.

Az a személy, aki az eljárás megindítása előtt az adóssal szemben szerződéses kötelezettség teljesítésére vállalkozott, de az eljárás megindításakor azt még nem egészében teljesítette, a teljesítéssel kapcsolatban ellenértékre jogosult, amennyiben a teljesítés az adós általános tevékenységi körébe tartozik.

Ha az ügy az eljárás megindítása előtt kötött más típusú szerződésre vonatkozik, és ha az adós az eljárás megindításakor a szerződéses fizetési kötelezettségének nem tett eleget, a csődgondnok a másik fél kérelmére nyilatkozik arról, hogy az adós a szerződésben foglaltaknak eleget fog-e tenni.

Amennyiben a válasz nemleges, vagy azt a másik fél nem kapja meg észszerű időn belül, e fél jogosult a megállapodást megszüntetni.

Az a megállapodás, amely alapján az adós az átalakítandó adósság alapján vagy azzal kapcsolatban kifizetést teljesítene, semmis, kivéve, ha a fizetési kötelezettség a jóváhagyott szerkezetátalakítási programon alapul.

Amennyiben a munkáltatót érintő szerkezetátalakítási eljárás van folyamatban, a munkáltató bizonyos feltételek mellett jogosult a munkaszerződést két hónapos felmondási idővel felmondani, tekintet nélkül annak időtartamára.

Azon ügyletek, amelyeket abban az esetben, ha szerkezetátalakítási iránti kérelem helyett felszámolási eljárás megindítása iránti kérelem kerülne benyújtásra, megsemmisíthetnének, a szerkezetátalakítási eljárásban a hitelező kérelmére a felszámolási eljárás alá vont vagyon visszaszerzéséről szóló törvényben foglalt ugyanazon indokok alapján megsemmisíthetők.

Adósságrendezés

Az adós két hónapos felmondási idővel felmondhatja a bérleti szerződést vagy más olyan megállapodást, amelyben az adós bérlő, illetve a fogyasztási és a részletfizetést tartalmazó szerződést.

Az adóssal le kell mondania azokról a részletfizetés vagy részleges fizetés keretében megszerzett eszközökről, amelyek nem felelnek meg alapvető szükségleteiknek.

Az a megállapodás, amelynek alapján az adós az átalakítandó adósság alapján vagy azzal kapcsolatban kifizetést teljesítene, semmis, kivéve, ha a fizetési kötelezettség a jóváhagyott szerkezetátalakítási programon vagy törvényen alapul.

Az a személy, aki az eljárás megindítása előtt az adóssal szemben szerződéses kötelezettség teljesítésére vállalkozott, de az eljárás megindításakor azt még nem teljesítette, a teljesítéssel kapcsolatban ellenértékre jogosult, amennyiben a teljesítés az adós általános tevékenységi körébe tartozik.

Azon ügyletek tekintetében, amelyek esetében, ha szerkezetátalakítási iránti kérelem helyett felszámolási eljárás megindítása iránti kérelem kerülne benyújtásra, visszaállítandó az eredeti állapotot, a szerkezetátalakítási eljárásban a hitelező kérelmére a felszámolási eljárás alá vont vagyon visszaszerzéséről szóló törvényben foglalt ugyanazon indokok alapon sor kerülhet az eredeti állapot visszaállítására.

7 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás az egyes hitelezők által indított eljárásokra (a folyamatban lévő peres eljárások kivételével)?

Felszámolási eljárás

A felszámolási eljárás megindítását követően nem lehet a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyont érintően a felszámolási eljárásban szereplő követelésre vonatkozó végrehajtást szolgáló jogalap alapján keresetet indítani, és nem lehet a felszámolási eljárásban szereplő követelés behajtása érdekében végrehajtási intézkedést foganatosítani a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyontba tartozó vagyoneszközökre. Mindazonáltal a biztosítékkal biztosított hitelező keresetet indíthat a követelésnek a biztosítékból történő behajtása érdekében.

Szerkezetátalakítás

Főszabály szerint a szerkezetátalakítási eljárás megindítását követően az adós törlesztési tilalom alatt, a hitelezők pedig adósságbehajtási tilalom alatt állnak. Az adóssal szemben semmilyen, az átalakított adósság behajtását vagy megfizetésének biztosítását célzó intézkedés nem alkalmazható. Bizonyos esetekben a biztosítékkal rendelkező hitelező kérelmezheti a bíróságtól, hogy a biztosítékot érvényesíthesse a kifizetés érdekében. Erre lehetőség van például akkor, ha nyilvánvaló, hogy a szerkezetátalakítási intézkedések szempontjából szükségtelen a biztosítékként szolgáló vagyoneszköznek az adós birtokában történő megőrzése.

Főszabály szerint az eljárás megindítását követően az adóssal szemben hivatalos határozatokon alapuló biztosítási intézkedések sem alkalmazhatók.

Adósságrendezés

A szerkezetátalakítási eljáráshoz hasonlóan a hitelező az adósságrendezési eljárásban is adósságbehajtási tilalom alatt áll. Az adóssal szemben semmilyen, a kifizetési tilalom alatt álló adósság behajtását vagy megfizetésének biztosítását célzó intézkedés nem alkalmazható. Emellett a késedelmes fizetésre vonatkozó jogkövetkezmények sem alkalmazhatók az adóssal szemben. Mindazonáltal bizonyos esetekben a biztosítékkal rendelkező hitelező kérelmezheti a bíróságtól, hogy a biztosítékot érvényesíthesse a kifizetés érdekében. Erre lehetőség van például akkor, ha a biztosítékul szolgáló vagyoneszköz nem tartozik az adós alapvető szükségleteinek körébe, vagy ha az adóssal szemben nincs szüksége a vagyoneszközre üzleti tevékenységének folytatásához.

A hitelező keresetet indíthat, vagy egyéb eljárást kezdeményezhet végrehajtási jogának fenntartása vagy végrehajtási jogalap megszerzése érdekében.

Főszabály szerint az adósságrendezési eljárás megindításához fűződő tilalmakra vonatkozó rendelkezések ellenére a hitelező kérelmezheti biztosítási intézkedésekről, illetve azok végrehajtásáról rendelkező határozat meghozatalát.

8 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának pillanatában folyamatban lévő peres eljárások lefolytatására?

Felszámolási eljárás

A felszámolási eljárás megindításakor az adósnak a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon feletti rendelkezési joga a felszámolóra száll át. Ennek következtében a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon képviselője jogosulttá válik a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó vagyoneszközökre vonatkozó ügyekben félként eljárni: a vagyon képviselőjének lehetősége van a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó vagyoneszközre vonatkozó, az adós és harmadik fél között folyamatban lévő bírósági eljárást folytatni. Amennyiben a vagyon képviselője ezzel a lehetőséggel nem él, az adós folytathatja az eljárást.

A felszámolási eljárás alá vont vagyon képviselőjének lehetősége van az adóssal szemben folyamatban lévő felszámolási eljárásban érvényesített követelésre vonatkozó bírósági eljárást folytatni. Amennyiben a vagyon képviselője nem kíván a keresetre válaszolni, és az adós az eljárást nem kívánja folytatni, a felperes kérelmezheti az ügy lezárását.

Szerkezetátalakítás

Az adós továbbra is jogosult eljárási jogát folyamatban lévő bírósági eljárásban vagy egyéb olyan hasonló eljárásban gyakorolni, amelyben félként vesz részt, kivéve, ha a csődgondnok úgy dönt, hogy az adós eljárási jogát ő maga gyakorolja. Ugyanez vonatkozik a szerkezetátalakítási eljárás megindítását követően induló bírósági és más eljárásokra is.

A csődgondnoknak jogában áll, hogy követelést érvényesítsen és bírósági vagy más hasonló eljárást indítson az adós nevében, valamint hogy az adós eljárási jogát gyakorolja. Ezenfelül a csődgondnok az adós nevében értesítéseket is átvehet.

Adósságrendezés

Az adósságrendezési eljárás megindításának nincs hatása a folyamatban lévő bírósági eljárásokra, illetve az adós eljárási jogának gyakorlására.

9 Mik a hitelezők fizetéseképtelenségi eljárásban való részvételének fő jellemzői?

Felszámolási eljárás

A hitelező kérheti a fizetéseképtelenség megállapítását.

A felszámolási eljárásban a hitelezők gyakorolják a legfőbb felügyeleti jogot. A fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon feletti felügyeleti jogot a hitelezők annyiban gyakorolhatják, amennyiben a kérdésről jogszabály alapján nem a felszámoló határoz, illetve azzal nem a felszámoló foglalkozik. Emellett a hitelezők a vagyon folyó kezelésének felügyeletére vagy ezen felügyeleti jog felszámolóra történő átruházására is jogosultak lehetnek. A hitelezők által a fizetéseképtelenség esetén gyakorolt felügyelet a felszámolási eljárás megindításával kezdődik, és annak befejezésével ér véget.

A hitelezők felügyeleti jogát azon hitelezők gyakorolhatják, akiknek a fizetéseképtelenséggel összefüggésben fennálló követelésük van az adóssal szemben, és e követelésüket bejelentették. A bejelentés határidejét követően e jog csak azokat a hitelezőket illeti meg, akik benyújtották a követelésüket, vagy akiknek a követelését egyébként figyelembe lehet venni a kifizetési jegyzékben, valamint a biztosítékkal védett azon hitelezőket, akik a követelésük alapját előadták.

A legfőbb döntéshozó szerv a hitelezői gyűlés, de egyéb döntéshozatali eljárások is alkalmazhatók. A hitelezők emellett hitelezői választmányt is létrehozhatnak, amely egyeztető és összekötő testületként jár el a felszámoló és a hitelezők között. A hitelezők a felszámolási eljárásban érvényesíteni kívánt követelésük arányában rendelkeznek szavazati joggal. A hitelezői gyűlésen meghozott határozat azt az álláspontot tükrözi, amelyet azon hitelezők képviselnek, akiknek szavazati joga a szavazásban részt vevő hitelezők összesített szavazatainak több, mint a felét teszi ki. Az alternatív döntéshozatali eljárásokban a véleményt formáló hitelezők szavazati joga alapján kell összeszámolni a szavazatokat.

Szerkezetátalakítás

A hitelező kérelmezheti a szerkezetátalakítási eljárás megindítását.

Hitelezői választmány jelölhető ki a hitelezők közös képviselőjének érdekében. A választmány a hitelezők valamennyi csoportját képviseli, és a feladata, hogy segítséget nyújtson a csődgondnok feladatainak ellátásában, és a hitelezők nevében ellenőrizze a csődgondnok tevékenységét. A választmány a határozatait egyszerű többséggel hozza.

A szerkezetátalakítási program tervezetének elkészítése során a csődgondnok a hitelezői választmánnyal és – amennyiben szükséges – egyéni hitelezőkkel egyeztet. Emellett azok a hitelezők vagy hitelezői csoportok, akik vagy amelyek követelése meghaladja a törvényben meghatározott küszöböt, jogosultak a szerkezetátalakítási program elkészítésére. A szerkezetátalakítási program tervezetének elkészültekor azt továbbbíjtják a hitelezőknek jóváhagyásra. Abban az esetben, ha a program jóváhagyásának nincs akadálya, a programot a hitelezők egyhangúlag, a hitelezői csoportok többségi egyetértésével, illetve bizonyos körülmények teljesülése esetén akár az összes hitelezői csoport többségi egyetértése nélkül is jóváhagyhatják.

Adósságrendezés

A hitelező nem kezdeményezheti magánszemély adósságrendezését. Mindazonáltal főszabály szerint az adósságrendezési eljárás megindítása iránti kérelem benyújtása előtt az adósnak fel kell mérnie, hogy lehetséges-e a hitelezőivel való megegyezés. A megszállardult hitelezői és adósságbehajtási gyakorlatokkal összhangban a hitelező köteles a megegyezés érdekében együttműködni.

A hitelezőknek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy az adósságrendezési eljárás megindítása iránti kérelemmel és a kifizetési ütemterv tervezetével kapcsolatos álláspontjukat kifejhessék. Szükség esetén a hitelező köteles követelésének részleteiről írásos tájékoztatást adni. A jóváhagyott kifizetési ütemtervet a hitelező kérelmére módosíthatják, vagy bizonyos indokok alapján meg is semmisíthetik.

10 Mi módon használhatja vagy értékesítheti a fizetéseképtelenségi szakértő a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyakat?

Felszámolási eljárás

A fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyont kellő gondossággal és szakértelemmel, valamint a megfelelő igazgatási gyakorlattal összhangban kell kezelni. A felszámoló feladatai közé tartozik a vagyonba tartozó vagyoneszközök értékesítése. A fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon képviselője köteles a vagyoneszközöknek a vagyon szempontjából a lehető legelőnyösebb módon történő értékesítéséről gondoskodni, biztosítva ezzel, hogy annak eredménye a lehető legeredményesebb legyen. A vagyonhoz tartozó biztosíték csak abban az esetben értékesíthető, ha a biztosítékkal védett hitelező abba beleegyezik, vagy ha erre a bíróság engedélyt ad.

A fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó vagyoneszközöket nem lehet a felszámolóra, annak segítőjére vagy a felszámolóval vagy segítőjével kapcsolatban álló személyre átruházni.

Szerkezetátalakítás és adósságrendezés

A csődgondnok jogai a kötelezettségei teljesítéséhez szükséges tájékoztatáshoz való jogra korlátozódnak. Az adós a vagyona feletti tulajdon- és birtokjogot megtartja, és a csődgondnoknak nincs joga az adós vagyonát hasznosítani vagy átruházni.

Mindazonáltal az adós számos vagyonátruházásra irányuló jogügyletbe köteles a csődgondnok jóváhagyását kérni.

Adósságrendezés

Az adósságrendezési eljárásban a csődgondnok ugyanakkor kötelezhető vagyoneszközök értékesítésére, illetve ehhez kapcsolódó intézkedések megtételére, valamint arra is, hogy az így szerzett pénzeszközöket az erre jogosultaknak továbbítsa.

11 Mely követelések terjeszthetők elő az adósnak a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonával szemben és miként kezelendők a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően keletkező követelések?

Felszámolási eljárás

A felszámolási eljárással érintett követelés az adós azon adóssága, amelynek jogalapja a felszámolási eljárás megindítása előtt keletkezett. Emellett felszámolási eljárással érintett követelésnek minősülnek a biztosítékkal biztosított követelések és azok a követelések, amelyek alapja vagy összege feltételhez kötött, vitatott vagy egyébként nem egyértelmű. Folyamatosan fennálló adós viszonyban az adósságnak a felszámolási eljárás megindítása előtti időszakból származó része felszámolási eljárással érintett követelésnek minősülhet.

Finnországban a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon képviselőjének joga van arra önállóan megállapodásokat kötni, és így arra saját jogok és kötelezettségek vonatkoznak. Azok a követelések, amelyek a felszámolási eljárás megindítását követően keletkeztek, igazgatási költségeknek, vagyis a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonból eredő olyan adósságnak minősülnek, amelyet teljes mértékben megtérítenek e vagyonból. A fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon fedezi a felszámolási eljárásból származó vagy a vagyon révén megkötött szerződés vagy kötelezettségvállalás alapján fennálló tartozásokat, valamint azokat az adósságokat, amelyet a törvény szerint e vagyon fedez. Ilyen tartozások általában a felszámoló díja, a munkavállalói bérek és a bérleti szerződésekből származó bérleti költségeket.

Szerkezetátalakítás

A szerkezetátalakítással érintett adósság az adós összes olyan adósságát jelenti, amely a kérelem benyújtása előtt keletkezett, beleértve a biztosított adósságokat és az olyan adósságokat is, amelyek alapja vagy összege feltételes vagy vitatott, vagy amelyek egyébként nem egyértelműek. Ezeket az adósságokat a jóváhagyott szerkezetátalakítási program kifizetési ütemtervének megfelelően kell visszafizetni.

A kérelem benyújtását követően keletkező követeléseket azok esedékességekor kell teljesíteni. Ugyanez vonatkozik a díjakra és a folyamatosan fennálló szerződéses jogviszonyon vagy használatra, illetve birtoklásra irányuló folyamatosan teljesítendő szerződésen alapuló más folyamatosan fennálló kiadásokra annyiban, amennyiben ezek a kérelem benyújtását követő időszakhoz kapcsolódnak.

Adósságrendezés

Az adósságrendezés az adós valamennyi, az adósságrendezési eljárás megindítása előtt keletkezett adósságára vonatkozik. Ide tartoznak a biztosított követelések, és az alapjukat vagy összegüket tekintve feltételes, vitatott vagy egyébként nem egyértelmű adósságok, valamint azoknak az adósságrendezési eljárás megindítása és a kifizetési ütemterv jóváhagyása között felmerülő kamata, továbbá az ezen adósságok behajtására és végrehajtására fordított költségek, amennyiben azokat az adósnak kell megfizetnie.

Az adósságrendezésen kívüli adósságokat azok esedékességekor kell teljesíteni.

12 Mik a követelések előterjesztésének, igazolásának és elfogadásának szabályai?

Felszámolási eljárás

Ahhoz, hogy a kifizetésre jogosult legyen, a hitelezőnek a felszámolási eljárással érintett követelését írásban be kell jelentenie (hitelezői igénybejelentés), és legkésőbb a bejelentés napján kézbesítenie kell azt a felszámoló részére. A hitelezői igénybejelentésben szerepelnie kell többek között a követelés törkeösszégének, a felmerült kamatoknak, valamint a követelés és a kamatok alapjának. A bejelentés a bejelentés napját követően is módosítható és kiegészíthető. Követelést visszamenőleg is be lehet jelenteni, ha a hitelező a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyonba kiegészítő díjat fizet be, kivéve, ha menthető okból nem jelentette be a követelést a követelés bejelentésének napjáig. A felszámoló bejelentés nélkül is figyelembe vehet követeléseket a kifizetési jegyzék tervezetének összeállításánál, amennyiben a követelés alapja és összege nem vitatott.

A felszámoló ellenőrzi a bejelentett követelések jogszerűségét és azok rangsorban elfoglalt lehetséges helyét. A kifizetési jogot biztosító követeléseket szerepeltetni kell a kifizetési jegyzék tervezetében. A kifizetési jegyzék tervezetében szereplő követelést a felszámoló, a hitelező vagy az adós vitathatják. Amennyiben a hitelező követelését vitatják, a felszámoló a hitelező számára lehetőséget biztosít a vita során álláspontja előadására és a követelését alátámasztó bizonyítékok bemutatására. A határidőn belül nem vitatott követeléseket elfogadottnak kell tekinteni.

Ezt követően a felszámoló elkészíti a kifizetési jegyzék tervezetét, figyelembe véve a kifogásokat és nyilatkozatokat, és e jegyzéket a bíróság elé terjeszti jóváhagyásra. A bíróság vagy azonnal vagy polgári eljárás keretei között dönt a kifogásokról és a vitás kérdésekről, és végül jóváhagyja a kifizetési jegyzéket.

Szerkezetátalakítás

Az adósnak a hitelezőkre, az adósságokra és azok biztosítékára vonatkozó nyilatkozatot kell csatolnia a szerkezetátalakítási eljárás megindítása iránti kérelméhez. A bíróság a szerkezetátalakítási eljárást megindító határozatának meghozatalakor határidőt szab a hitelezők részére a követeléseiknek a csődgondnok felé történő írásos bejelentésére, amennyiben az általuk megállapított követelés az adós által megállapítottól eltér.

A szerkezetátalakítási program tervezetének a bírósághoz történő benyújtását követően a bíróság lehetőséget biztosít a felek számára, hogy a tervezetben szereplő követelésekkel kapcsolatos kifogásaikat a csődgondnoknak írásban előadják, valamint hogy meghatározott határidőn belül a tervezet írásban véleményezzék, vagy e feleket meghallgatásra beidézi. Mind a csődgondnok mind az adós benyújthat kifogást az adós nevében. A kifogásról lehetőség szerint a tervezettel együtt, vagy külön bírósági eljárásban döntenek. Miután a bíróság arról határozott, hogy az adósságokkal kapcsolatos átalakítás nem egyértelmű, a tervezet készítő személy lehetőséget kaphat a tervezet kijavítására, módosítására vagy kiegészítésére. Ezt követően a hitelezők szavaznak a szerkezetátalakítási program tervezetéről.

Főszabály szerint a szerkezetátalakítás során az adósság, amelyet az adós vagy a hitelező nem jelentettek be, és amely egyébként nem jutott a csődgondnok tudomására a szerkezetátalakítási program jóváhagyása előtt, a szerkezetátalakítási program jóváhagyásával megszűnik.

Adósságrendezés

Az adósságrendezési eljárás megindítása iránti kérelem benyújtásakor az adósnak tájékoztatást kell adnia a hitelezőiről és az adósságairól. Az adósságrendezés eljárást megindító határozat meghozatalakor a bíróság megküldi a hitelezők részére e határozat, a kérelem és a kifizetési ütemterv adós által készített tervezetének másolatát. A bíróság emellett határidőt szab a hitelezők számára az átrendezendő adósságok összegére vonatkozó írásos bejelentéseik megtételére, amennyiben az az adós által megállapítottól eltér, valamint határidőt szab a hitelezők számára a kérelemmel és a kifizetési ütemterv adós által készített tervezetével kapcsolatos, valamint a tervezetben szereplő adósságokkal összefüggő esetleges kifogásokra vonatkozó írásos bejelentéseik megtételére.

A bíróság az adósságrendezési eljárásban foglalkozik a kifogásokkal, és azokról a kifizetési ütemtervben határozni végsőlegesen, amennyiben ez az adósságrendezést nem késlelteti jelentősen. Ellenkező esetben a bíróság úgy határoz, hogy az ügyet külön perben vagy más eljárásban kell eldönteni. Ezt követően, amennyiben az adós számára az adósságrendezést engedélyezik, a kifizetési ütemterv jóváhagyható.

A kifizetési ütemterv az adós vagy a hitelező kérelmére módosítható, amennyiben annak jóváhagyását követően válik ismertté egy olyan átrendezendő adósság, amelyet a kifizetési ütemterv jóváhagyásának időpontjában még nem ismertek.

Amennyiben az átrendezendő adósság a kifizetési ütemterv végrehajtására vonatkozó határidő lejártát követően válik ismertté, és lehetőség lett volna arra, hogy az adósság miatt módosítsák a kifizetési ütemtervet, az adós azt az összeget köteles megfizetni, amelyet a hitelező javára a kifizetési ütemtervben állapítottak volna meg, ha az abban szerepelt volna.

13 Mik a vagyon értékesítéséből származó bevétel elosztásának szabályai? Miként rangsorolják a követeléseket és a hitelezők jogait?

Főszabály szerint a fizetéseképtelenségi eljárásokban a követelések egyenrangúak, vagyis minden hitelezőnek egyenlő joga van a felosztásra kerülő vagyonból követelése arányában részesedni. E szabály alól kivételt képeznek az elsőbbséget élvező és a legalacsonyabb prioritású követelésekre vonatkozó rendelkezések.

Felszámolási eljárás

A felszámolási eljárás során a hitelezők számára a jóváhagyott kifizetési jegyzékben meghatározottak szerint teljesíthető kifizetés. A felszámolási eljárással érintett követelések azon esetekben fennálló elsőbbségére vonatkozó rendelkezéseket, amelyekben az adós vagyona nem fedezi az összes követelést, a követelések elsőbbségéről szóló törvény (*Laki velkojien maksunsaantijärjestyksestä* 1578/1992) tartalmazza.

A biztosítékkal vagy visszatartási joggal biztosított követelések elsőbbséget élvező követelések, akárcsak a vállalkozás átszervezéséből származó, a gyermektartásra vonatkozó és az üzleti jelzáloghitelre vonatkozó követelések. A más követeléseknek alárendelt követeléseket és azok besorolását külön rendelkezések szabályozzák. Ilyen követelés lehet például a felszámolási eljárás megindítását követően az alárendelt követelés késedelmes megfizetése miatt felhalmozódott kamat és kötbér, illetve közjogon alapuló terhek, a bírságokon és kényszerítő bírságokon kívül.

Szerkezetátalakítás

Azoknak a hitelezőknek, akik a szerkezetátalakítási eljáráson kívül egyenlő jogokkal rendelkeznének a követelésük kielégítéséhez, az adósságoknak a szerkezetátalakítási program keretén belüli rendezése során is ugyanolyan jogállással kell rendelkezniük. Mindazonáltal a szerkezetátalakítási programban rendelkezni lehet arról, hogy a kis értékű követeléssel rendelkező hitelezők teljes mértékben kielégítést kapjanak.

A biztosított adósságok tekintetében adósságrendezési intézkedések alkalmazására csak korlátozottan van lehetőség, mivel a biztosított adósság tőkeösszege nem csökkenthető. Az adósságok rendezése nem befolyásolja a hitelező dologi biztosítéki jogának létezését és tartalmát.

Az adósság rendezése során a nem biztosított követelések átalakítására irányuló szerkezetátalakítási eljárásban felmerülő kamat és egyéb hitelköltségek a legalacsonyabb prioritású adósságok közé tartoznak.

Adósságrendezés

Az adós meglévő és a vagyoneszközeinek értékesítéséből származó pénzeszközei az általános adósságok között azok összege szerint kerülnek felosztásra. Az általános adósságok tekintetében bármilyen adósságrendezési intézkedés alkalmazható, de a biztosított követelések kifizetésének kötelezettsége alól nem adható felmentés.

Az adósságok rendezése nem befolyásolja a hitelező dologi biztosítéki jogának létezését és tartalmát.

Azt az eszközt kell alkalmazni, amely a hitelezőt a legkisebb mértékben károsítja, és amely elégséges az adós pénzügyi helyzetének helyreállításához. Az adós meglévő és értékesítésből szerzett pénzeszközeiből utóljára az adós fizetéseképtelenségének megállapítása esetén alárendeltnek minősülő adósságokat, valamint az adósságrendezési eljárás megindítása és a kifizetési ütemterv jóváhagyása között felmerült kamatot fizetik ki.

14 Mik a fizetésképtelenségi eljárás – különösen egyezség által történő – befejezésének feltételei és joghatásai?

Felszámolási eljárás

A felszámoló összeállítja a kifizetési jegyzéket a 12. szakaszban leírtak szerint. Főszabály szerint a bíróság által lefolytatott felszámolási eljárás a kifizetési jegyzék jóváhagyásával zárul.

A felszámolási eljárás akkor ér véget, ha a hitelezők jóváhagyták a zárómérleget. A felszámoló a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon számbavételét és a vagyon értékesítését követően elkészíti a zárómérleget. A zárómérleg elkészítésére akkor is sor kerülhet, ha a vagyon számbavételére csak részben került sor, mivel biztosíték vagy más kis értékű eszközök értékesítése nem történt meg, vagy mert a felszámolási eljárással érintett követelés vagy annak egy része nem egyértelmű.

Egyezségkötésre is lehetőség van a csődeljárásban, ha az egyezséget az adós és a hitelezők többsége támogatja. Az egyezség jóváhagyásával a felszámoló kijelölése és a hitelezők által a felszámolási eljárásban gyakorolt felügyeleti jog megszűnik.

A bíróság végzéssel dönt a felszámolási eljárás megszüntetéséről, amennyiben a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon nem fedezi a felszámolási eljárás költségeit, vagy a felszámolási eljárás folytatása egyébként más okból nem célszerű. A bíróság ugyanakkor nem hoz végzést a felszámolási eljárás megszüntetéséről, ha a felszámolási eljárás vagyonfelügyelő felügyelete mellett folytatódik. A felszámolási eljárásnak a vagyonfelügyelő felügyelete melletti folytatásának oka lehet például az adós ellenőrzésének szükségessége. A vagyonfelügyelet a zárómérleggel szűnik meg.

A fizetésképtelenség visszavonásáról indokolt esetben az azt megállapító végzéstől számított nyolc napon belül lehet dönten. Ezt követően a fizetésképtelenség jogkövetkezményei megszűnnek.

Az adósságokra vonatkozó kötelezettségek a fizetésképtelenséget követően is fennállnak. Az adós továbbra is köteles teljesíteni azokat a felszámolási eljárással érintett adósságokat, amelyek kifizetése a felszámolási eljárás során nem történt meg teljes mértékben.

Szerkezetátalakítás

A szerkezetátalakítással kapcsolatos bírósági eljárás a szerkezetátalakítási program jóváhagyásával ér véget. A program jóváhagyásával az adós ismét élhet a jogaival, és az eljárás megindításának joghatásai, például a kifizetési és adósságbehajtási tilalom, megszűnnek. A szerkezetátalakítási program jóváhagyását követően az adósságok átalakításának feltételeire a szerkezetátalakítási programban foglaltak az irányadók, és főszabály szerint valamennyi nem ismert átalakítandó adósság megszűnik.

A bíróság a felügyelő vagy a hitelező kérelmére hatályon kívül helyezheti a szerkezetátalakítási programot, ha az adós azt jelentős mértékben megszegi. A szerkezetátalakítási program akkor is megszűnik, ha a program végrehajtása előtt megállapítják az adós fizetésképtelenségét. A bíróság végzéssel dönthet arról, hogy a szerkezetátalakítási programban foglalt adósságrendezés meghatározott hitelező tekintetében szűnik meg, például abban az esetben, ha az adós a hitelező felé a program szerint teljesítendő kötelezettségeit lényegesen megszegte. A megszűnést követően a hitelezőt ugyanazok a jogok illetik meg, mint a szerkezetátalakítási program jóváhagyását megelőzően.

A szerkezetátalakítási program lezárásakor a felügyelő, vagy ha nincs felügyelő, az adós a program végrehajtásáról zárójelentést készít.

Adósságrendezés

Az adósságrendezéssel kapcsolatos bírósági eljárás a kifizetési ütemterv bíróság általi jóváhagyásával ér véget. A kifizetési ütemterv jóváhagyását követően a kifizetési ütemterv irányadó az átrendezett adósságok feltételeire. A kifizetési ütemtervben meghatározott fizetési kötelezettségek az adóst az egyes kötelezettségek teljesítéséig kötik. A kifizetési ütemterv végrehajtására biztosított határidő lejártától függetlenül az adós abban meghatározott kötelezettségei azok teljesítéséig hatályban maradnak. Az adós nem mentesülhet a fennmaradó adósságok visszafizetése alól, amíg a kifizetési ütemtervben meghatározott valamennyi kötelezettségét nem teljesíti.

A kifizetési ütemterv akkor is megszűnik, ha az ütemterv végrehajtása előtt az adós fizetésképtelenségét állapítják meg. Az adós vagy a hitelező kérelmére a bíróság a kifizetési ütemtervet hatályon kívül helyezheti, ha az adós a törvényben foglalt kötelezettségeit megszegi. A megszűnést követően a hitelezőt ugyanazok a jogok illetik meg, mint az adósságrendezés előtt.

15 Melyek a hitelezőket a fizetésképtelenségi eljárás befejezése után megillető jogok?

Felszámolási eljárás

A felszámolási eljárás vége nem mentesíti az adóst az adósságok megfizetése alól. Más szóval az adós továbbra is köteles teljesíteni azokat a felszámolási eljárással érintett adósságokat, amelyek kifizetése a felszámolási eljárás során nem történt meg teljes mértékben.

Szerkezetátalakítás

A hitelezők jogosultak a szerkezetátalakítási programban felsorolt követeléseik kielégítésére, és a szerkezetátalakítás addig nem zárulhat le, amíg a programban meghatározott kötelezettségek nem teljesülnek. A program lezárultával a hitelezők már nem jogosultak a teljesítés követelésére.

A szerkezetátalakítási program a 14. szakaszban leírtak szerint is megszűnhet. Ez azt jelenti, hogy annak érvényessége megszűnik, és a hitelezők ugyanúgy jogosultak a szerkezetátalakítással érintett adósságok kielégítésére, mintha a szerkezetátalakítási programot nem hagyták volna jóvá. A program megszűnésének nincs hatása az annak alapján már megkötött jogügyletek érvényességére.

Adósságrendezés

A kifizetési ütemterv irányadó az átrendezett adósságok feltételeire. A kifizetési ütemterv tekintetében határidőt kell megállapítani. Az adós teljes mértékben mentesül minden olyan fennálló kötelezettség alól, amelyet a kifizetési ütemterv nem tartalmaz.

A kifizetési ütemterv végrehajtására biztosított határidő lejártától függetlenül az adós abban meghatározott kötelezettségei azok teljesítéséig hatályban maradnak. A kifizetési ütemterv lezárultával a hitelezők már nem jogosultak a teljesítés követelésére.

16 Ki viseli a fizetésképtelenségi eljárás során felmerült költségeket és kiadásokat?

Felszámolási eljárás

A felszámolási eljárás költsége az eljárás tekintetében megfizetendő bírósági illetékből, a felszámoló díjazásából, valamint a vagyon vizsgálatából és kezeléséből eredő egyéb költségekből áll.

A felszámolási eljárás költségeit a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon fedezi. Amennyiben a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon nem fedezi e költségeket, a hitelező magára vállalhatja azok megfizetését a felszámolási eljárás megszüntetésének elkerülése érdekében.

A bíróság indokolt esetben a felszámolási eljárásnak a vagyonfelügyelő egyidejű kijelölésével történő folytatása mellett is dönthet, amennyiben ez például a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon elégtelensége miatt indokolt. Ebben az esetben a felszámoló kijelölése és a hitelezők által a felszámolási eljárásban gyakorolt felügyeleti jog megszűnik. A felszámolási eljárásnak a vagyonfelügyelő kijelöléséből eredő költségeit állami forrásból fedezik, ha azoknak a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonból történő megfizetésére nincs mód.

Szerkezetátalakítás

Az eljárás költségeit, ideértve a csődgondnok díját is, az adós vagyonából kell megfizetni. A költségek kifizetését másik fél is magára vállalhatja, mivel a szerkezetátalakítási eljárás lefolytatásának egyik akadálya annak valószínűsége, hogy az adós vagyona az eljárás költségeit nem fogja fedezni. Ennek ellenére ritka, hogy harmadik fél vállalja e költségek megfizetését.

A hitelezői választmány költségeinek megtérítéséért a hitelezők felelnek, ha a szerkezetátalakítási program másként nem rendelkezik.

Az a személy, aki a szerkezetátalakítási program tervezete elkészítésének jogával kíván élni, maga viseli a tervezet elkészítésének költségeit.

Adósságrendezés

Az eljárás költségei a csődgondnok tevékenységének észszerű díjazásából és a csődgondnok felmerült költségeinek megtérítéséből állnak. Főszabály szerint az adós fizeti meg a csődgondnok díját és költségeit a kifizetési ütemterv jóváhagyását vagy módosításának jóváhagyását követő négy hónap során rendelkezésére álló pénzeszközöket meg nem haladó összeg erejéig. Az adós által nem fedezett díjazást és költségeket állami forrásból kell megtéríteni. Amennyiben az adósságrendezési kérelmet elutasítják, a teljes díjazást és költségeket állami forrásból kell megtéríteni.

17 Mik a hitelezők összességének hátrányt okozó jogügyletek semmisségére, megtámadhatóságára és végrehajthatatlanságára vonatkozó szabályok?

Valamennyi fizetésképtelenségi eljárásban alkalmazandók a visszatérítésre vonatkozó rendelkezések.

Azokat a vagyoneszközöket, amelyeket a fizetésképtelenségi eljárás megindítása előtt ruháztak át, és amelyek a törvényben meghatározott feltételeknek megfelelnek, visszatérítésre irányuló, valamely jogcímre vonatkozó vagy semmisségi keresettel vissza lehet szerezni. Valamennyi fizetésképtelenségi eljárásban alkalmazandók a visszatérítésre a felszámolási eljárás alá vont vagyon visszaszerzéséről szóló törvényben foglalt rendelkezések. A visszatérítésnek megalapozottnak kell lennie.

A visszatérítés megalapozottságának és ezzel az ügylet visszafordíthatóságának feltételei a következők:

az ügylet annak érdekében kötötték, hogy egy adott hitelezőt a többi hitelező kárára nem megfelelő módon előnyben részesítsenek, hogy egyes vagyoneszközöket a hitelezők által elérhető vagyon köréből kivonjanak, vagy hogy az adósság teljes összegét a hitelezők kárára növeljék;

az adós az ügylet megkötésekor fizetésképtelen volt, vagy az ügylet hozzájárult az adós fizetésképtelenné válásához; amennyiben az ügylet ajándékozással volt, további feltétel, hogy az adós túlzottan eladósodott volt, vagy az ügylet következtében vált azzá;

az ügyletben szereplő másik fél tudott vagy tudnia kellett volna az adós fizetésképtelenségéről vagy túlzott eladósodásáról, illetve az ügylet adós pénzügyi helyzetére gyakorolt hatásáról és az ügylet jogszerűtlenné tevő más tényezőkről.

Amennyiben az ügyletben szereplő másik fél az adós közeli hozzátartozója volt, a szóban forgó személyt úgy kell tekinteni, hogy tudott a fent felsorolt tényezőkről, kivéve, ha bizonyítani tudja, hogy jóhiszeműen járt el. Amennyiben egy ügylet a fizetésképtelenségi eljárás megindításától számított öt évnél régebben kötötték meg, az csak abban az esetben fordítható vissza, ha az ügyletben az adós közeli hozzátartozója szerepelt félként.

Amennyiben egy adósságot a fizetésképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtásának napját megelőző három hónapnál régebben fizettek meg, az visszafordítható, ha a megfizetésre szokatlan módon vagy az esedékesség előtt került sor, illetve ha a megfizetett összeg a vagyon pénzeszközeire tekintettel jelentősnek tekintendő. Az adósságok megfizetésének visszafordítására ugyanakkor nincs lehetőség, ha az a körülményekre tekintettel szokványosnak tekintendő. A lefoglalással teljesített kifizetések is visszafordíthatók, ha a lefoglalásra a határidő lejártát megelőző három hónapnál korábban került sor. Az adós közeli hozzátartozói tekintetében hosszabb határidő alkalmazandó. A kifizetés akkor is visszafordítható, ha a hitelező jóhiszeműen járt el. Külön rendelkezések vonatkoznak többek között az ajándékok, a vagyonmegosztás, a beszámítás és a biztosítékok visszafordítására.

Utolsó frissítés: 08/02/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.